

Öröm

A sima, tág ég összehajló boltja
kék diadallal őrzi fent magát,
árad a langyos szél, belémbotolva
mellemre szegzi rétek illatát.

Ezer sugárzó képet szöve, bontva
sziromfehérben remegnek a fák.
– őt látom lépni, úszik habruhája,
hajfonatán aranytűz zsiszeg át.

És megmoccan a közöny néma szárnya,
halkul a csend és zajosul a lárma,
mélyebb a menny, dacoskodóbb a féry,

de bennem bizton elnyújtózva terped.
mint széles, zöld mezőben két kis gyermek
a minden és a semmi könnyedén.

1947, Nyár

A cséplőgép megállt,
elroppant csattogása
meghökkenk hallgatásunk
csendjén még lüktet egyre,
de már a lányok
göngyölik a szijat,
sietve szétoszolnak
az ég porába veszve.
Megyek hát én is,
fáradtságom
derengő esti ablak.
Szeret az út,
a kutyák se engem,
csak a staféta
kedvéért ugatnak.

Zrínyi Pálffi Pálhoz

Legalább te érts meg, barátom!
A tehetetlen értelem
s a vágyak kötéláncosát. . .
a Nap-nézés letargiáit,
mocsaraink nyomorúságát. . .
Te tudod, hányszor – ó, de hányszor! –
játszhatna gúnyos, torz mosoly
a számon, lapozgatva sok
könyvem, fölidézve temérdek
javaslatom, koncepcióm,
kitakarhatnám Zrínyivár
sebes, üres, reménytelen,
elfűrészelt cölöpjeit;
ó, nézhetném én is, barátom,
a köldököm százféléképp...

Szemeszterek szalagcímek

szemeszterek szalagcímek
tüntetések
tócsák árkok felelősség-
aprópénzek

betoncsikok fedélzetek
sávok rések
vászna rongyok felelősség-
aprópénzek

Tehetnek egy szívességet a trombitásnak

A rendőrök délután hat körül jöttek.

A városi nappal ilyenkor fordul át észrevétlenül estébe, a liftek zúgva járnak fel-le, a magasházak visszhangos falai között szétáradnak az élet közönséges zajai, mintha foglyul ejtett bogarak nyüzsögnének egy zsúfolt dobozban.

Garas Jácint kalandos munkához készült. Már hetek óta rossz volt a fürdőszobai csap, nem lehetett rendesen elzárni, a forró víz konokul csöpögött, s amikor erősebb lett a nyomás, mérges sziszegések törtek ki belőle. A férfi most végre elszánta magát, rendbe hozza a rohadt csapot, hogy ne kelljen hallgatnia a felesége fáradt, ingerült szónoklatait. („Úgy látszik, ez is rám marad. Mindent nekem kell elintézni. Csak merésztgesd magad, Nagy Trombitás, nekem elég, hogy egy ilyen aranyzájú mellett élhetek. Örökre levettél a lábamról az *ilszilencióddal*. Kábítóan tudtad fújni, vagy száz évvel ezelőtt. A szutykos lebujsz minden részeg vendégre elévezett. De azt a krimót már régen lebontották, és te legfeljebb a port fújod le a dossziékról, havi négyezerért.”) A fojtott viták nemegyszer a bizonytalan éjszakai csendben lobbantak fel, a csap alattomos, tolakodó hangjai miatt, és elrontották a szeretkezéseiket. Ezen a napon, hazafelé menet megvásárolta a szükséges holmikat, szelepet, tömítőgyűrűket, egyebet, amit a boltban egy nagymellű lány elárakott. „Ez köll magának”, mondta a „bájszolgálat” főlényesen, miután egy túlterhelt orvos kimerültségével meghallgatta a panaszt. Garas otthon át se öltözött, azonnal előkereste a rozsdásodó franciakulcsot meg az egyetlen, régi csavarhúzóét és a fiával bevette magát a fürdőszobába.

– Csak el ne áraszd a lakást – szölt utána az asszony egykedvűen, mint aki legszívesebben tudomást se venne a vakmerő vállalkozásról. A csüggedt hang összcsillett a sok éves kifakult pongyolával, amely szomorúan lógott rajta.

Buzdításnak nem rossz. Garas magabiztosan a gyerekre sandított, eszé ágában se volt válaszolni. Hosszú háborúban nincs szebb, mint a tűzszünet. Bolond, aki az alvó oroszán farkát rángatja. Feldobta a fogásra a bördzckijét és módszeresen sorba rakta a kellékeket a mosógép fedelén. – Először is elzárjuk a vizet – mondta. Jóleső gondolat volt, hogy egyedül, mindenféle tapasztalat nélkül lát olyan dologhoz, amit mások iparossal végeztetnek el. Pedig nyilván egyszerű az egész. A tárgyak feltárják magukat, mint a nők, ha az emberben megvan a kellő eltökéltség, hogy megismerje őket. – Csak semmi kapkodás – magyarázta felemelt ujjal, a fiára pillantva. – Mindig arra kell figyelni, amit éppen csinálunk.

Mire a gyerek cinkos módon oldalba bökte. – Benne vagyunk a képbén, atya. Itt most muszáj villogni. – Ferdén pillantott fel rá, hűséges barna szemé tele volt biztatással. Munkára készen dörzsölte a tenyerét. – Prímán megbütyköljük. Jobb volt, mint lesz.

- Nem úgy - mondta Garas.
- A zárát is primán megbütyköltük, emlékszel?
- Mi az hogy!
- De az a hülye ajtó megint leszállt.
- Vettem észre.
- Nem te tehetsz róla. Mégis megy a szöveg.

Na, ez az. Hirtelen nagy meghatottság áradt szét Garasban, elfogódott mosolyra húzódott a szája. Ebben a pillanatban a fia iránti ádáz szereteten kívül semmilyen más érzés nem volt benne. Az én kölköm. Úgy hasonlítunk egymásra, mint két tojás. Csak az egyik hamarabb fog elzárulni. Már majdnem megsímogatta a fejét, de sikerült még félúton megállítania a mozdulatot. Komolykodó képpel azt mondta: - Nana!

A fiú vidáman és megértően pislogott.

- Ne vigyorogj, Dzsi-Dzsi, nem a fényképésznél vagy - szólt rá Garas, majd elszántan bejelentette: - Most ugrik a majom a vízbe. - Megtornáztatta az ujjait, ahogyan a gyakorlás előtti bemelegítésnél szokta, szertartásosan és komolyan, az agyoncsiszolt, fényes hangszert bővölve, amelyet mindig úgy vett kézbe, hogy soha nem volt káprázatos hangokat fog kicsikarni belőle. („Na, megint kunkorodik valami szívödöglesztő, lila blucs, amitől leválik a tapéta. De ne csüggedj, Aranyszájú, a nagy Luis Armstrong is lent kezdte. Igaz is, tán el kellene menned az álmok városába: egész New Orleans odavolna a boldogságtól’’) A trombita már egyre ritkábban került elő, itt a betondobozban nem fújhatta meg rendesen, a zaklatott lakók darabokra szaggatták volna, így néha-néha elsétált vele a szomszédos negyed félkész, kopár házaihoz, ahol a magányos dallamok szabadon szállhattak a nyers panelfalak között. - Hát lássuk - mondta most és megfontoltan hozzáfűzte az elzárót védő műanyag kupak lecsavarásához. Maga is meglepődött, milyen könnyedén sikerült, csak néhányat kellett fordítania rajta, és máris a kezében volt. Minden részével érezte, hogy a fia áhítatosan figyel. A franciakulcsba fogott csapelzáró is engedelmesen mozdult, s amikor, alig egy perc múltán ellenőrző próbát tartott, elégedetten tapasztalta, hogy a művelet eredményes volt: egy csepp meleg víz se jön a vezetékéből.

- Nagy vagy, atya. - A gyerek ünnepélyesen odatolta a kezét. - Utána lépünk, fizetek neked egy üveg sört a Becsületvesztőben.

- Túl bőkezű vagy.
- Legyen kettő.
- Zúzmarás.
- Csakis.
- Mennyi pénzed van?
- Semennyi.
- Gondolhattam volna.

A csap kiszerelése következett. Ez már jóval komolyabb munka volt. A franciakulcs többször lecsúszott a rézből készült szelepház keskeny lapjairól, de a menetek végül is engedtek, egyszerre látható lett a vízkövel lepelt nyitott csődarab. Olyan volt, mint egy üres, tisztátalan száj.

Garas a szerkezetet nézegette, próbálta kiismerni a működését. A lámpabúra ködös, lisztet fényt szórt szét, a hitvány izzó nagyon takarékosan világított, alig látott mellette. („Itt ennyi is elég. Nem sebészeti műtő ez, hanem fürdőszoba, ha nem tudnád. A füttylődet talán így is megtalálod.’’) Garas

vádlóan felemelte a karját. – Ezért vágom meg azt a finom bőromet minden borotválkozásnál. – Elhatározta, hogy most már csakugyan erősebbre cseréli. Legalább százásra. Holnap lesz a napja. Ha Linda fejreáll, akkor is.

Kint váratlanul megszólalt a csengő. Először röviden, majd rögtön utána egy túlzottan kitartott berregéssel.

– Megnézzem? – kérdezte a gyerek.

– Le merném fogadni, tíz az egyhez, hogy a Mamácska jött – jegyezte meg Garas epésen. Evoé! Nincs a kerületben még egy ilyen radaros anyós, aki így ki tudná szimatolni, mikor van rá szükség. – Ide meg tedd ki a táblát, hogy „a félfogadás szünetel” – mondta. Amikor Dzsi-Dzsi kiment, halkan füttyörszni kezdett, laza, fölényes mozdulatokkal piszkálgatta a kezében levő alkatrészt. Garas Jácint, a dörzsölt mesterember, akinek a szakma a kisujjában van.

Nagyon rövid idő telt el, a fiú gyanúsán oldalazva visszajött. Értetlenül, zavarodottan meredt az apjára, mintha elfelejtette volna, mit akar mondani.

Valami történt. Az ember nem tudja, mikor éri öröm a házat. Garas lassan abbahagyta a füttyölést, bizonytalan szorongás fogta el.

– A rendőrség – szólalt meg Dzsi-Dzsi fakó hangon. – Téged keresnek.

– Engem? – Garas meglepett grimaszt vágott, nem bírta ki, hogy hozzá ne tegye: – Csapszereléskor rendőrrel találkozni, időváltozást jelent. – És megveregette a fia vállát. – Lehet, hogy „ki kicsodá”-t játszanak.

Az előszoba nyitott ajtajában két férfi várakozott. Elmozdíthatatlanul álltak a küszöbnél, mint akiknek ritka jó ajánlatuk van, és biztosak abban, hogy az üzlet létrejön. Egyikük civilben volt, jól szabott, sportos zakójában, Charles Bronsonos könnyedséggel támaszkodott az ajtókerethez. Az első pillanatra látszott, hogy ő a főnök. Mögöttük, a szűk lépcsőházban éppen megállt a lift, a szomszéd lakó nyomakodott ki belőle s a folyosón letáborozva hosszasan, alamuszin piszmozgott a csomagjaival.

– Talán fáradjanak beljebb – ajánlotta Garas és belökte az ajtót. – Ezek a házak tele vannak résekkel, úgy jár bennük a huzat, mintha a berendezéshez tartozna. – Csak ezután kérdezte meg, hogy mit óhajtanak az urak.

A fiatalember középső ujjával végigsimította hosszúra növesztett, szomorú bajszát. Láthatólag ebben is ragaszkodott a Bronson-stílushoz. Mintha a *Mr. Majestyk* című filmből lépett volna elő. – Ön Garas Jácint? – Érezhe ő volt, hogy idegenkedve ejti ki a nevet.

– Én vagyok.

A nyomozó alaposan megnézte. – Jól elkeresztelték – jegyezte meg nyá-jaskodva.

Igazán kedves. – A Jácint régi görög mondai névből ered – közölte Garas mellékesen, mint aki többet is tudna beszélni erről. – Nekem meg felel.

A sportzakós szórakozottan bólogatott. Az arcára volt írva, hogy ne lehet neki semmi újat mondani. – Kérem a személyi igazolványát – szólalt meg száraz, hivatalos hangra váltva. Ehhez igazította a testtartását is. Egyszerre feszes lett és megközelíthetetlen.

Garas kihozta a fürdőszobából a viharvert bőrdzsekit és szorgalmasan keresgélgni kezdett benne. A rendőrök fölényes biztonsággal, kajánul figyeltek, ahogy egyre kapkodóbb igyekezettel, újra és újra kiforgatja a zsebeket. – Talán a másik ruhámban maradt – magyarázta és a feleségére pillantott.

Linda, a gyereket átkarolva, fehér arccal állt a fal mellett. Garas elindult a nagyszoba felé, de a nyomozó leintette:

– Fölösleges.

Az egyenruhás törzsörmester ekkor felpattintotta a vállán lógó táskát, mint valami varázsdobozt, és két ujjal kihúzott belőle egy megviselt igazolványt. – Ez az?

Garas az eléje tartott oldalon a saját, kissé merevre sikerült fényképét látta. Közlelebbről is megnézte, mintha valamilyen ritkaság apró, finom részleteit akarná szemügyre venni. Nyílt, bizakodó garasi arc, az a bizonyos makacs, fésületlen garasi hajtincs, a kamerának kiszolgáltató tekintet. Stimmel. Kétségtelenül az ő igazolványa volt, az ő lompos aláírásával, és lent, a bal sarokban a kék tintafolttal, amelyet a felületesen zsebre tett golyóstoll ejtett a papíron.

– Szóval, elhagytuk, mi?

Megkapó királyi többes. – Ezek szerint elhagytuk.

– Nagy könnyelműség.

– Észre sem vettem.

A rendőr visszacsúsztatta az igazolványt a táskába. Végérvényesnek látszó mozdulat volt.

– Velünk kell jönnie – jelentette be Bronson, a jellegzetes bajuszsimogató kísérőben.

Eléggé váratlan fordulat volt. Garas tétován körülnézett a rendetlen előszobában. Nyomozó, rendőr, gyerek, feleség. Ez most valaki mással történik. – Bekísérnek? – érdeklődött szelíden. – És miért?

– Nem is sejti?

– Sajnálom, de nem.

– Majd odabent megtudja.

Odabent.

– Ha ártatlan, nincs mitől tartania.

– Kíváncsivá tesz.

Lindának sikerült visszaszorítania a felcsukló sírást. Tehetetlen, hisztérikus lendülettel odavetette magát. – Mit csináltál, drágám?

– Nem csinált semmit – közölte a fiú nyugodtan.

– Majd odabent megtudom – mondta Garas és olyan ráérősen bújt bele a dzsekibe, mintha csak könnyű késő délutáni sétára indulna. Megigazította a zsebeket, begyűrte az inget, félig felhúzta a cipzárt.

– Vesztettél, atya – mondta a gyerek.

A férfi elismerő mosolyra húzta a száját. – Nagyon úgy fest, Dzsi-Dzsi. Egyáltalán nem hasonlítanak a nagyanyádra.

*

Garas két és fél nap után, csütörtökön déltáját keveredett haza. Közben kiütközött az arcán a sűrű, fekete szőr, kockás vászoningét megviselték a priccsen töltött hosszú éjszakák. Belül is kissé gyűröttnek érezte magát, az ismétlődő rendőrségi szertartások, elővezetések, kihallgatások, szembesítések nem voltak éppenséggel pihentetőek vagy felemelőek. Eleinte egy csomó disznósággal gyanúsították, ő pedig megpróbálta előszedni az elsöprő, cáfolhatatlan, megdönthetetlen bizonyítékait, és eleinte az derült ki, hogy ilyen nincs neki egy szál se. Benne ült egy veszett, rázó kocsiban, amelyből nem lehetett kiszállni. A zárka, a kapitányság alagsorában, békés oázis volt. Édes otthon, biztos menedék. A másfélszer háromméteres, meszelt falú csinos

helyiségen egy szakállas besurranó tolvajjal osztozott, aki figyelemre méltó, eleven értekezéseket adott elő a riglihúzás módozatairól. Aztán a dolgok kezdtek jobbra fordulni, Bronson mind zavartabban, céltalanabban tapogatta a bajszát, mintha ellenőrizni akarná, megvan-e még, és Garas Jácint egyszer csak azt vette észre, hogy valami szemérmes pardon-légkör veszi körül. Majd végre fanyarul elbocsátották. („Elnézését kérjük. Azért vagyunk, hogy gyanakodjunk. Megértheti. Minden maga ellen szólt. A tények, az időpontok, a sértettek vallomása. Így aztán belekerült a szórásba. Megesik ez.”) A nyomozó azt mondta, ha óhajtja, hazaviszik kocsival. Óhajtott. Fesztelenül elterült a hátsó ülésen, egyik keze zsebben, a szája fontos-utas biggyesztésre állítva, visszafogott érdeklődéssel nézte az elsuhanó utca-képeket. Élvezte a pár perces utazást és ezt közölte is a két hallgatag rendőrrel. Már a lakótelep közelében jártak, amikor váratlanul megállította a kék-fehér autót, azzal, hogy köszöni a fuvart, de itt kiszáll, ha nem veszik zokon. A szolgáltatóház fodrászüzletében megborotváltatta magát, majd átment a Cicababa presszóba és kért egy üveg hideg sört. A pult mögött riszáló Cicababa csak langyos, olcsó készmosollyal tudott szolgálni, de a vékony, vörös köpeny alatt rezgő feneke minden pénzt megért. Volna. Garas most, amikor az ismerős tájékon hazafelé tartott, úgy érezte, messzi túlsó partról jött ebbe a régi pocskék-jó világba, amely az ő hányatott távolléte alatt semmit se változott. Különben nem is volt olyan kibírhatatlan és sannyarú vendégszék. Csak egy kicsit fura. Végül is nem vesztett semmit. Itt van, eredeti példányban, minden része ép, megbízhatóan működik, jelez. Különösen fontos, sürgető üzeneteket kap letről, mióta a Cicababa beriszálta csábos gömbölyűségeit a tájba. Győzött az igazság, Garas Jácint szociális előadó, a leghűségesebb barát, a legjobb férj, a legjobb apa, ím, megérkezik szeretteihez, mint egy becses, váratlan ajándék.

A házfelügyelőnő, mintha megnesztele volna az elhalaszthatatlan alkalmat, éppen akkor lépett ki a földszinti lakásból, amikor a férfi becsukta maga után az üvegezett bejárati ajtót. A lánytestű, kontyos asszony össze-csapta a kezét. – Ó, egek! – jajdult fel. – Hát kiengedték?

Nyolcvan kiló álmélkodás és csalódás, a légyiszkos házirend alatt. – Nagyon kedves, hogy örül nekem.

– Az nem kifejezés. Én mindjárt mondtam, hogy beszélhetnek akármit, nincs itt semmi szenzáció. Tudja, az emberek szeretnek a más dolgában vajakálni. Odavannak azért, ha valamin elcsámcsoghatnak. – Melegen, sziruposan folyt a nő hangja, a fejére tornyozott hajszobor csillogott a laktól.

– Na, igen – bólintott Garas, a liftajtóval szemezve. Hallatszott, hogy a lift ide-oda ingázik a felső emeletek között.

– Mindenre van idejük. – Az asszony gyászosan végighúzta tenyerét fenséges csipőjén. – Nekem épp elég a magam baja.

Garas hűségesen követte a mozdulatot. Na, tessék, megint egy kísértés. El tudta képzelni, hol rejtőzik a bajok fő forrása. Rendkívüli forrás lehet. – Igazán jól néz ki – mondta. Nem így fest az, akinek súlyos gondjai vannak.

Az özvegy hálás volt.

Forró Hálás Özvegy. A makacs felbújtó egyre jelzett letről. – De azért megértem – mondta Garas és tartózkodóan legeltette szemét a selyembe burkolt tájakon. Talán egyszer ki kellene csomagolni a díszes göngyöleg-

ből és megvizsgálni, mi van alatta. – Nehéz lehet egyedül – tette hozzá alattomosan. Ilyen esendő az ember: sóvár gondolatokra vetemedik, ha egy-két napig elvonókúrára tartják.

– Ne haragudjon, ha kérdezek valamit... – Az asszony közelebb ringott.

Finom, gerjesztő illatok jöttek, a levegő viszketett. Behúzni a féket, gondolta a férfi. Azonnal leállni.

– Megmondaná, hol vették azt a cuki tévéállványt? Régóta fenem a fogam egy ilyen forgatható micsodára. – Kis zavar futott át a nőn, mentetözve félrehajtotta fejét. – A házkutatáskor engem kértek fel hatósági tanúnak. Akkor láttam.

Ravasz tálalás. Fortélyosan elhelyezett akna egy mimóزابokorban. Garas a lifthez cselezte magát, a kulcsaival játszott. – Iparművészeti darab. Az anyósomtól kaptuk – mondta szárazon. A táblán végre kigyulladt a felmentő, szabad jelzés. Gyorsan megnyomta a hívógombot.

Felfelé menet jutott eszébe, hogy ebben az időpontban nem talál ott-hon senkit: a gyerek iskolában van, Linda meg dolgozik. A féktelen, ünnepeles fogadtatás tehát elmarad. Odüsszeusz teljes fegyverzetben, tette készen hazaérkezett, és az ő hűséges, jó Pénélopéja nem tud róla. Sürgősen el kell zárándokolnia a környék valamelyik éppen működő telefonjához, hogy a feleségével beszéljen. Ó, Linda, szegénykém, tudom, menyinyire izgultál értem... De a lakásban többszörös meglepetés várta. Az ajtónyitásra a felesége szaladt elő, egyenesen a karjába zuhant, és ő, a ráboruló asszony mögött, a feldúlt nagyszoba közepén nyomban felfedezte Mamácskát is: egy túltömött bőröndön lovagolt nagy igyekezettel, hátha sikerül lecsuknia. A rendkívüli állapot szembetűnő volt. A csábító házastársi heverőn, a fotelokon és a szőnyegen ruhák, cipők, gyerekholmik hevertek, sietős összevisszaságban. Garas azonnal sejtette, hogy eltökélt mentőakció közepébe csöppent. Az anyatigris kiragadja az elárvult leányt és az ártatlan gyermeket a fojtogató magányból. Netán a fertőből. Az is lehet.

– Nem tudod, mit álltam ki – tört rá Linda. – Nem tudod, nem tudod – hajtogatta elnyűtten.

Garas hozzáértő kézzel simogatta a remegő asszonyt. Az arcát, a haját, a hátát. – Nyugodj meg, drágám, Amint látod, túléltem.

– De mit akartak tőled?

– Csak félreértés volt.

– Csináltál valamit?

– Mondom, hogy félreértés. Most már minden rendben van.

– Jó tudni...

Mamuska reményvesztetten, sértetten üldögélt az ellenálló bőröndön. – Egyáltalán semmi sincs rendben.

– Hát ez nem hiányzott – ismerte el a férfi. – De itt vagyok, teljes élcetnagyságban. – És a mellére bökött. – Nézzetek meg jól.

– Mindnyájan megnézhetjük magunkat – mondta Linda kongó hangon.

Borús házimuzsika, halkan pengetve. Pizzicato piano. Mintha még most sem fognák fel, hogy a süket kriminek vége. A lapja tiszta, olyan ártatlan, mint egy nemeslelkű, hamvas szülőlánny. Méretre készült glória fénylik a feje fölött; nem látják? Garas félresöpört néhány aranyos bugyit, rö-

vid hálóinget meg efféle forró ruhadarabot és belesüllyedt az egyik fotelba. – Ahol gyalulnak, ott hullik a forgács – mondta bölcsen és megbocsátón. – Elvégre az enyém volt az igazolvány, amellyel az a szélhámos. strici jó pénzeket csikart ki a hiszékeny nénikékből meg vén szivarokból. Mert ezt a szemétséget csinálta. És még hasonlított is rám az ipse. Bördzsekit hordott, a modora választékos, megnyerő, egészében rokonszenves, mint én. Szegény, megtépázott öregek... Egyszer csak betoppan egy jóképű, finom ember, azt mondja, bocsánat a zavarásért, a tanács szociális osztályáról jöttem, odamutatja a személyit, melegen érdeklődni kezd a sorsuk felől, sajnálkozik, jegyez, csóválja a fejét, udvariasságból leönt egy-két kupicával a rettenetes háziszöttes tojáslikórból vagy csokoládéflipből, aztán borongósan meditatálni kezd, hogy bizony, keserves az élet, semmi nem megy egyszerűen, de azért reménykedni kell, hátha van valami kiskapu, és talán-talán lehetne segíteni a bajokon. Esetleg, netán, ha... A nyomorultak meg rögtön értik, miért ne értenék, nem inkubátorban élnek, nap mint nap tapasztalják, hogy minden kerék jobban forog, ha egy kicsit meg van kenve. És előkotorják valahonnan, a megsárgult lepedők vagy rongyos régi könyvek közül az eldugott, összekuporgatott kis pénzüket, még rimánkodnak is, hogy tessék csak vinni, szívhezszólóan esdekelnek, újratöltik a poharat, megtoldják az összeget még egy-két százassal, ami biztos, az biztos, potyán nincsen semmi, így van ez, mióta világ a világ, hisz' Krisztus konorsóját se őrizték ingyen. – Garas itt megállt egy pillanatra, mert zavarta a hallgatóság közönye. Mintha a nagy semmibe bámultak volna, Linda ernyedten lógó fejjel, Mamácska odafagyott komorsággal az arcán. Garas megvakarta az állát, az ujjával csettintett. – Hölgyeim, figyelem! Most jön a történet vége – jelentette be titokzatosan.

– Ez vagy te – sóhajtott fel az asszony. – Direkt élvezed, hogy ilyen szégyenletes dologba keveredtél.

– Mert az embernek röhögnie kell. – És a férfi megpróbálkozott a híres Garas Jácint-féle bájbivgyorral. Eddig valami jóleső biztonságban ringatózott, a nyugalom és a könnyedség most kezdett lassan elszivárogni belőle. – Szóval, az üzlet szépen virágzott, az illető igencsak komolyan vette a dolgát, volt olyan nap, hogy tíz-tizenöt helyre is bekopogott – folytatta csevegő hangon –, hullott a pénz, mint ősszel a falevél, holmi apróságot, ezt-azt még el is csent, és ez így ment volna még, ki tudja, meddig, csakhogy a sors összehozta egy ártalmatlan kis rövidlátó öregasszonnyal, aki túl aggályosan, túl sokáig találta nézegetni a személyi igazolványt, az ablakhoz is odavitte, hogy a rozoga szemüvegével jobban lásson, az ál-előadó lába alatt meg forrósodni kezdett a parkett, hirtelen beijedt és füstölve távozott a tett színhelyéről... Hát ennyi – mondta Garas diadalmasan és úgy méregette őket, mint aki pártfogó ismerőst keres. – Ott volt a papírom, nagyjából illet rám a személyleírás, világos, hogy fennakadtam a madárfógó hálón. Az átejtet, nem túl híres memóriájú kisöregék pedig berezelve egyre énrám mutogattak a rendőrségen. – Garas nagy lendülettel szétdobta kinyújtott lábát, egészen elterült a fotelban. – Még jó, hogy a balfácán végül megkerült. Most ott ül a zárkában, én pedig itt lubickolok kis családom szeretetében; csak utódom és örökösöm hiányzik.

– Azt hiszed, most valami jó viccet mondtál? – Linda idegesen, szaporán hunyorgott, mint mindig, amikor éles folytatásra készült. – Megkérdezhetnéd, hol van a fiad.

Hol volna... – A fiam az iskolában van – mondta Garas a nyelvlecekék egyszerű kijelentő stílusában.

Mintha rádió szólalt volna meg, anyósa szárazon, távolról közölte: – Elküldtük moziba. Nem volt hajlandó iskolába menni. Talán kitalárod, miért.

– Miért? – kérdezte Garas.

– Ne add itt a naivat – szípogetta a felesége. – Nagy, készséges könnyecsek buggyantak ki a szeméből és legördültek a rúzsozott száj mellett. – Az egész lakótelep a te dolgodon élvezkedik. Tegnap azzal csúfolták Zsigát, hogy úgy látszik, nemcsak a trombitát szoktad megfújni. Még össze is verekedett miattad. Akkor monokli van a szemem alatt, mint egy kistányér.

– Az én fiam! – mondta Garas büszkén. Ebben a pillanatban kezdte érteni, honnan fúj a szél, miért ilyen dermedt körülötte a légkör. Fintorogva végigpásztázta a szobát, és mintha csak most venné észre a fel fordulást, kedélyesen megcsóválta a fejét. – Nyaralni készültök? Javíts ki, ha tévedek.

– Úgy gondoltuk, jobb lesz, hogy ha hozzám költöznek – adta hírül Mamácska-rádió.

Ezek bediliztek. Garas meglepetten füttyentett. Több nem telt tőle.

Linda hajszoztan mászkált a bútorok között, a kezét tördelte. – Most már örökké azt mesélgessem, hogy merő tévedésből csukták le a férjemet? – A duzzogó ajkbiggyesztés még nyomatékosabbá tette a szavaiban bújkaló gyanúsítást. – A világból szeretnék kimenni. Nem ilyen életet képzeltem magamnak. – Hirtelen megállt a férje előtt. – A házfelügyelőnő, az a dagadt, pletykás rüfke itt volt, amikor a rendőrök ráakadtak a *takarékbetétkönyvre*, a vacak kották között. – Úgy találta ezt, mintha csalétket rakna egy ügyes csapdába. – Valahogy elfelejtetted közölni velem, hogy van harmincöt ezer forintod.

A két nő diadalmasan összenézett. A nagyszövegű trombitás most kapkodhat a levegő után. Erre a csinos leletre adjon magyarázatot, ha tud.

– Miért hallgatsz? – kérdezte az asszony.

A hang Lindáé, a hanghordozás egy ügyészé. – Szóhoz se jutok – mondta Garas.

– Nem csoda.

– Mitagadás...

– Tán a fizetésedből kapirgáltad össze?

– Nem – felelte Garas savanyúan.

– Mindjárt gondoltam.

– Mit gondoltál, drágám?

– Hogy nem tiszta ügy. Azt kellett gondolnom.

– Kellett?

– A nyomozók repeszték az örömtől, amikor megtalálták.

– Azok olyanok. Minden csekélységnek tudnak örülni. – A férfi boszús képpel hátrasodorta a homlokába lógó nevelhetetlen hajtincset. – Oda a meglepetés. – Aztán lassított mozdulattal kihúzta a dzseki belsőszéből a bűnjelet, mintha a tárcáját halászná elő egy kedélyes kisvendéglőben, hogy rendezze a számlát. – Tessék – mondta. – Pénz áll a házhoz.

Mamácska egy federítő óvatosságával előbbre lépegetett, hogy közvetlen közelről lássa. – Milyen pénz ez?

– Kicsi – felelte Garas. – Szívből sajnálom. A lottó akkor fizet legkevesebbet, amikor nekem is beugrik a négyes találat. – Biztos kosarazólendülettel az asztalon álló kerámia tálba dobta a betétkönyvet. – Közpréda. Lakáscserére szántam, de ez ne zavarjon senkit.

Mind a ketten tünődve hallgattak, mint akik a szétkergetett gondolatokat próbálják nagyhirtelen összefogdosni. Linda minden idők legcéltalanabb rakosgatásába kezdett. Nyersen elragadott egy hamutartót, majd visszacsúsztatta a helyére. A padlóvázát öt centivel odébbtolta, megváltoztatta a heverő színes subapárnáinak a sorrendjét, elfordította az állólámpát, aztán valamennyi tárgyat gondosan újra oda tett, ahol eredetileg volt. – Azóta nincs meleg vizünk – mondta rettentő tanácsstalanságában.

– Ez volt a legkevesebb – sóhajtott fel Mamácska, és hosszas, lankadt bólogatása egyéb tragikus, fenyegető körülményeknek szólt.

Garas kikászálódott a mély fotelból. – Rendbehozom a csapat – jelentette be méltóságteljesen.

– Azt igen – mondta Linda szenvedve –, a csapat talán rendbe lehet hozni...

A férfi úgy érezte, lassan, fáradtan lefelé csúszik valami szép, derűs magaslatról. A kijózanító fogadtatás mozzanatai túl frissen, elevenen éltek benne, enyhe undorral gondolt minden alamuszi fecsegőre, más piszkában turkálóra, és homályosan feltette a meglepő kérdést, hogy miért nem ismeri a feleségét. Mintha két és fél nap alatt nagyot fordult volna az egész nyavalyás világ. Szűk lett és érdes és barátságtalan. Soha nem érezte magát olyan szabadnak, kipróbálnak, teherbírónak, mint jó egy órával ezelőtt, amikor a Cicababa közelében urasan kiszállt a rendőrautóból, de azóta bizonyos események ezt a könnyelmű újjongást jócskán lehasztották. A szabadság szellője környezetszennyező szagokat lengetett, és Linda pusztja jelenléte kimerítő volt. A helyzetére gondolva elhúzta a száját. Innen nézve a szerepe elég balgatagnak látszott, vigyori statisztaként ügyködött, hamis, csalóka díszletek között. Mellékes, suta figura volt, ezzel az elmével. Nemes vonalú fején bohócsapka, a lábán papucs, a hóna alatt elnémult trombita. Egy mostanában olvasott csavaros történet jutott az eszébe, a jámbor pasasról, aki idegen lakásba téved, és csak évek múltán jön rá arra, hogy eltévesztette a házzszámot, dörén besétált egy kelepcebe. Garas gondolatban bátorítón kezét szorított magával és körülbelül olyan tartásban indult a fürdőszoba felé, mintha időzített bombát kellene hatástalanítania. Garas Jácint polihisztor, világi és mindenek, a köz szolgálatában. Az ajtót férfiasan bevágta maga mögött, mint, amikor az ember végérvényesen lezár egy szakaszt az életéből. Míg a csappal bajlódott, eltöprengett azon, hogy vajon milyen port kavart ez a vacak rendőrségi história a hivatalban. El tudta képzelni. Az egész társaság igen finnyás és kenetes, piszok nagy erkölcsösség dül odabent. Lelki szemével látta, amint élvetegen dörzsölik a tiszta kezüket és arra kötnek fogadásokat, hogy ki kerül majd a helyére. Kinjában elnevette magát. Hiába próbál mosakodni, legkevesebb, hogy más helyre dugják, az irattárba, a postázóba vagy az iktatás hangulatos odújába, ahol kellőképpen el lesz zárva, ki lesz kapcsolva, mérget lehet rá venni, hogy elteszik a süllyesztőbe, ha ugyan melegebb tájakra nem küldik. Gyanús egyén lett, akitől óvakodni kell, mert ártatlanság ide, ártatlanság oda, jobb ilyenkor vigyázni. Garas egy

életművész nagystilúságával megvonta a vállát. – Tehetnek egy szívességet... – mondta félhangosan. – Tehetnek egy szívességet, tehetnek egy szívességet... – dúdolta, miközben a merész kísérlet a végéhez közeledett. Nemsokára a csap a helyén volt és működött, Garas mind a két kezét zsebre vágva állt a mű mellett, elégedetten zuhogtatta a forró vizet a kádba. A visszhangos fürdőszobában diadalmasan sistergett, zengett a víz, mint egy elsöprő erejű ünnepi szimfónia. Garas lengén alámerült, légiesen lebegett benne, észre sem vette, hogy a fia benyitott.

Dzsi-Dzsi hirtelen bukkant elő a gőzből. Ravaszul mosolygott, akár egy tapasztalt, vén róka, aki minden lehetséges jót és rosszat ismer a világról. Bedagadt szeme sötétkék, véraláfutásos folt közepében pislogott. – Tudtam, hogy számíthatok rád, atya – közölte a harsogó zajt túlkiabálva és nagyrabecsülése jeléül határozottan odalökte a kezét.

Memes Sempertóf. 1918. VII. 1

Áldozat napszálltakor

Miként a lányok lángoló szoknyája
a férfiközöny évszakaiban,
fölreped a domb,
és elnyeli a Napot.

Vörös tehének futnak
széles mezők sárga útjain,
kék hegyek megnyílt
patakjaihoz,
hol fehér bikák tartják az eget
fekete szarvukon.

S az Úr
fényes kagyló-tenyerébe
meríti a tengert
és
megitatja a gyíkot.

ETESI DEÁK LÁSZLÓ

Önemésztés

Mint aki egy fának az egyik ágából
baltanyelet készít,
s a baltával kivágja magát a fát.

Egy vándormunkás úti krónikája

*Az út örök és tétlen
mégis mindent végbevisz észrevétlen.
Lao-Ce*

1. *A mészáros orosz tanár.* Az úton a kezdet egy vadgalambfészek. Elkészítetlen és rendetlen, akár a szarkák mesterműve. Évek óta ismerem. Lakóit is, bár meglehet, szeretőt, házastársat váltottak az elmúlt zimankós telek, füledt, idegesítően egyhangú augusztusok unalmában, depressziójában, amikor csak az a bogár, meg a bogárvadászat, elkerülhetetlenül.

Annyira nem, olyan jóban nem vagyunk, hogy megkülönböztethetném őket személyre szabott stílusjegyeik alapján.

Fészük túlfeljett fáiskola egyik szélső parcellájában rejtőzködik. Ezt a tízcer fát, óriáscsemetét elfelejtették eladni, vagy eladhatatlan volt (?), így aztán, mert újra szükségessé vált a terület, gazdái megkezdték az irtást, számomra igen meglepő módon: mellmagasságban motoros fűrészsel elmetszik a törzseket. Kikeresem a vadgalambok otthonát, talán egy nap a haladék, gondolom, és közben eszembe jut Palánki tanár úr, a pofonyáros orosz tanár, aki két csapdával elfogott uhujának, néhány hozzá hasonlatos természetű tanítványával, a temetőkert szomorúfüzeiről alvó madarakat légpuskázott le, soha nem felejtve el reggel, hogy eldicsekedjenek a mészárlás számadataival. A tanár úr technikája orosz tanításával egyezően ritka radikális volt. Erős reflektorral kikeresték az ágak között a szárnyasokat, s amikor felfedeztek egyet, négy-öt puskával tüzeltek rá, megjelölt (!), megkülönböztetett ölmogyókkal.

A madarak éppen úgy hozzátartoztak életünkhöz – nem lévén ilyen elképesztő méretű a vegyszerezés hatása –, mint ahogy mi törtük a havat a tanyáról iskolába menet téli reggeleken. Sem a térden felül érő hó, sem a hurokkal elfogott fácán, sem a Topolyoson úszkáló vadkacsa lecsúzlizása nem okozott lelki defektet, hiszen a fácánleveshez – különösen anyám elkészítésében – alig hasonlítható étel; a hó pedig: ha tél van esik, egyértelmű. De hogy valaki pusztán sportból, csak azért, hogy fogságban tartson kápolnatornyok környékéhez tartozó éjszakai huhogót, csak azért irtja a senkinek nem ártó, kedves balkáni gerléket, elképesztőnek tartottuk. (A kis csapat lajstromot vezetett a jelölt golyók találatáról, és talán jutalmat is tüztek ki az elsőnek.)

Az eset okozta „tartózkodásunk”, túl a nyitott tenyérrel, számolatlanul osztogatott pofonokon, minden bizonnyal jelentős részt vállalt az orosz nyelvben való jártasságomban, annak igen alacsony fokában. És maradt a későbbiekben is.

2. *Egy másik vándor.* Március közepe van és szemetel a hó. Lókosi kölyökkoromban nemritkán fordult elő, hogy március idusát a Topolyos mellig érő, így könnyen átmelegedő vizében az esztendő első fürdésével ünnepeltük. Ma szemetel a hó. Felhúzott cipzárral nagykabát, alatta vastag pulóver.

A buszmegállóig tartó út egyharmada elmaradt. A mocskos kis patak, melyen átkelek, hogy elérjem a Külső Bécsi utat, ezen a reggelen tisztábbnak látszik. Hétfő lévén ma járt le a negyvennyolc óra, melyet öntisztulásra ajándékba juttatott számára az ötnapos munkahét. Tíz perc hátra Sziszifusznak, mert hat óra egy másodperctől újra árad belé a közeli üzemek ülepítőinek túlsorduló szennyje.

A túlsó parton hatalmas vörös farkaskutya nyalogatja bal mellső lábát. Amikor meglát – már az apró hídon járok –, megriad, és én is megriadok tőle. Laposan –, hogy ne lássa, félek tőle –, körülpislantok valami bot után, de nincs elérhető ütlek, erre oldaltáskám zsebéből előhúszom bugylimat, ha támadna, ne legyen teljesen védtelen. De nem támad, néhány távolodó lépés után visszakuporodik előző helyzetébe, gyógyítgatja lábát. Ezen felbátorodva halkán füttyentek. Emeli a fejét. Szép kutya. Szép, hatalmas kutya, valószínűleg abból a fajtából, akiket elveszítenek a külterületen, amikor már nincs szükség rá, amikor egyre nehezebb a fenntartása, amikor nagyot emelnek a kutyaadón, a hűsárakon, mert egy ilyen hatalmas dög nem él meg tejbegrízen.

Nincs sok bizodalma hozzám, de azért benyúlok a táskába újra, előveszem maradék szalonnámat. Erre ütöm a tojást – ha van – a Solymárvölgyi út 5 alatt levő szólista munkahelyemen, ha megéhezem, de most egy hétig nem jövök, a szalonna meg máshol is jó tojással, tojás nélkül. A kézben tartott bugylival lekanyarítok belőle, úgy, hogy a bőre maradjon (mert azt a zacskós leves ízesítőjeként használom) – és megcélzom a kutyát.

Felugrik, és mire földet ér a szalonnadarab, már négy lépést oldalazott előző helyéről. Mintha nem törődne velem, ballagok tovább a földúton, csak félszemmel figyelem. Talán szagra, talán formára, de rájön, nem ellenség dobott felé, visszasompolyog a szalonnához, óvatosan körbenézegeti, mint mindenki, aki úgy kap alamizsnát, hogy nem kérte, nem tartott igényt rá, de tulajdonképpen hálás, amennyire büszkesége engedi.

Jól van, gondolom, megtörlöm a kezem, elrakom a bugylit. Nem nézek hátra, csak már a vasúti töltés emelkedőjénél. A vörös tíz méterrel mögöttem bicceg, bal lábát *csak* leteszi a földre, nem támaszkodik rá. Jól van, pajtás, mondom, még egy szeletet kaphatsz, de ne gyere tovább velem, rögtön itt a vonat. Romhányi (*egy másik szólista munkahely*) kutyánknak, a vénséges, reszkető fejű Buksi-kuvincnak rozsdás nagyfiát is a vonat ütötte el. Majdnem megsírattuk, olyan okos bakesz volt, olyan szép és tanulékony.

3. *A város batárának színei.* A töltésen, a sínek melletti gyalogösvényen megyek fölfelé, az ürömi állomásig még szűk ötszáz méter. Egy tehervonattal találkozom minden úton. Döng, remeg a föld, amikor elhúz mellettem. Első találkozásainkkor lelassítottak a masinisták, ezen az egyenes szakaszon messziről látható a gyalogos, és mint később értesültem a dologról, öngyilkosnak néztek, figyelmeztették egymást. Mára különleges a kapcsolatom velük. Némiük mellém érve megnyomja a kürtöt, hogy majd' a szívem ugrik ki, más, aki talán többször látott, kiemelkedik az ülésből, int, visszaintek. Soha nem tudni előre, így inkább a kürt ledöntő, rémitő hangjára ügyelek, nehogy ijedtemben nekiugorjak a szerelvény elsuhanó falának.

Ma köszöntenek, ez öröm. Ráadásul friss barátságom a kutyával – ennél jobban nem kezdődhet hét manapság. Érzem is, milyen szerencsés vagyok, és nem gyútok rá, ne rontsam kedvem kora reggeli köhögéssel. Megállok, a kutya is. Most kezdem sajnálni, hogy nem a munkahely felé tartok, és azt is, a maradék kenyeret kukába dobtam. Nem venném szívesen, ha miattam rontaná el gyomrát a puszta szalonnáival.

Messze elkerülöm a várótermet, és annak patkányban, bűzben nem szükölködő környékét. Európa legpiszkosabb, legelhanyagoltabb váróterme. Nincs párja emlékezetemben, pedig néhány száz vasútállomást őrizget az elmúlt esztendőkből, néhány tucatot pedig mint szállodát, melyben egy vagy több éjszakát töltöttem.

Az úton idáig a szemét, a kosz, a piszok a legjellemzőbb látvány. A töltés körül fehér-zöld-barna minden, mint amikor utolsókat rúgja tavasszal a hó, de még lapul a mélyedésekben. De itt a hó újság, doboz, rothadó matracok, rozsdás zsírosbödön, s az isten tudja mi még.

Az őszi szél, ha megrázza magát a solymári völgyben, olyat produkál, melyhez a sivatagi homokviharak inasnak számítanak. Százméteres magasságban versenyez a *Népszabadság* sportrovata az *IM* Fél szárnyú pegazus oldalával, köztük egy szétázott *Fecske*-doboz, alattuk selyempapír szágu d, és föl-le ingázik egy cementes papírszak. A tehetségesebb repülők átlibbernek a magasfeszültség drótjai fölött, míg a súlyosabbja leül és pihenget a csemetekert fakoronáin. A varjak – ellepik a vidéket – tudván, hogy nem konkurálhatnak, behúzott nyakkal lapítanak a szántáson, esetleg bontogatják a műanyag zsákokba kirakott friss szemetet.

4. *A munkásosztály kora reggel.* Az autóbuzsmegállóban – mint ilyenkor reggel mindig –, munkába induló férfiak, cipőre rogyó konfekciónadrágban, konfekció szivacs kabátban, ujjaik közt konfekció Kossuth, zsebben konfekció kétdecis cseresznyepálinkás üveg.

Nagy figyelemmel osztják el egymás közt. Itt senkinek nem juthat több, kevesebb. A demokrácia az összedobott pénz arányában él, tehát ki mennyit tett a kosárba, annak arányában részesül. De tettenérhető a kivárásos demokrácia is. Ma én veszem, holnap te vásárolsz, holnapután ő. A beszélgetés, melyet járatukra várva *ellejtenek*, ugyancsak konfekciónak nevezhető: melyik az a rohadék sofőr, aki nem állt meg nagyon sokszor, s miatta levonta a művezető a félórákat.

– ... fél évig az anyja szentségét! Fél évig! – moncja egy szürkébe öltözött *kemencés*, nagy igyekezettel, hogy felheccelje magát, így minél pontosabban érzékelhetővé váljon akkori dühe. – De egyszer se! Még csak erre se nézett!

A megálló igen rossz helyen áll, ezt a buszvezetők bizonyíthatják. És aprócska: ezt szintén. Ha egy tizennyolcas kék busz beáll, a távolsági csuklósok kénytelenek elfoglalni az utazósávot. De mert a távolsági autóbuzsok egyszerre indulnak az óbudai pályaudvarról, és az Engelsről tíz perccel korábban útjára engedett esztergomi is éppen a többivel egyidőben érkezik meg, előfordul, hogy hat kocsí várakozik egymás mögött, közéjük ékelődve a *civil*, káromkodó autósok hada, akik viszont az utat beláthatatlanná tevő bukkanó miatt nem mernek kibújni. Szezonban – de fél hattól fél nyolcig; du. fél kettőtől fél négyig – idegen szemlélődő azt hiszi, baleset történt, esetleg tíz percen túl lezárható sörömpő zárja el a forgalmat.

– Egy darabig lestem ötlet az utcán – folytatja a szürkébe öltözött utazó –, de nem sikerült találkozni vele, aztán megüzentem egy haverral, hogy ha elkámpom, falhoz b... , mint Laci a majmot. Azután már megállt.

Az autóbuzs sofőrök, éppen az imént elmondottak miatt, ha tehetik, úgy vágatnak el az ürömi megálló mellett, hogy oda se néznek. Mert túl sok időbe telik a beállítás, bonyolult a kijutás. Így aztán akít négyezer-öttször föl nem jelentettek az utasok, elhajt szemrebbenés nélkül.

- Először fölszállok - folytatja -, látom, hogy remeg a pali a kormány mögött. Mondom neki, ne remegj, b...meg, hanem állj meg, amikor van fölszálló, oszt nincs mit remegni. . .

Mint a villám, úgy váltanak. Most egy másik beszél a cseresznyések közül. Nem merek odanézni, mert félek, hogy nem folytatják. Szégyellt szenvedélyeim egyike a hallgatódzás. Igaz ugyan, hogy az ifjú leányzók eszmecezeréje több rejtelmet, izgalmat nyújt, de a március közepi hajnalokra nem az ő jelenlétük a jellemző, ezért aztán, ha ló nics, számár is megteszi.

5. *Az alkoholizálás bélműködésre gyakorolt átkos hatása.* Tegnap esti kártyacsatáról folydogál a szó, melyet a közeli kocsmában - a *Három Vándorban* - tettek meg. Csak távirati stílusban idézem, és igyekszem annyira finomítani, amennyira finomító készségem hajlandó erre, de az érthetőséget nem zavarja. Tehát: a mesélőnek ugyan már régen ki kellett volna mennie, hátra, de annyira jött a lap, hogy nem merete megszakítani, közben áldotta istent. Aztán csak elszánta magát egy pislantásra. Közben - kisdolga közben -, mint azt tenni szokta, megkísérelte feszítő beleit *lelevegősíteni*. De nem koncentrált eléggé, és *nyelesre* sikerült. Miatta - pedig soha úgy nem jött a lap ebben az évben - nem folytathatta, nem ülhett vissza az asztalhoz, hanem hazasöpört tisztálkodni. A nevetés, mely a történetet kíséri, frencikus. Aztán elregélik saját, e tárgyhoz kapcsolódó eseteiket. A cseresznye *után* vannak.

Jönnek-mennek az autóbuszok, csak az enyém nem, lehetséges, amíg a kemencésüket kihallgattam, nem vettem észre, és elhalasztottam a járatomat. Ők is felszállnak. A mesélő bal kézfejen, alkarján forintos nagyságú sebhelyek, a hamutartó helyett ott eloltott *Kossuthok* nyoma. Búcsúzóul megsejmelnek, mert akarva, nem akarva felröhögtem a nyelestörténeten. Nem tudják, hova tegyenek.

Dabason, ezer évnek előtte, barátom felesége nem lévén otthon, belemerültünk az üdvözlő iszákosság fertőjébe. Valahonnan kártya és kártyázók is előkerültek, így a pálinka mellé e másik szenvedélynek is hódoltunk. Részben mert szükségünk volt pénzre, részben mert: miért ne? Annyit elveszíteni ketten se tudtunk volna, hogy az jelentős összeg legyen, nyerni viszont, bármennyit nyerünk, használunk vele magunknak. Valami iszonyú, eladásra szánt, élesztős pálinkát hoztak a fiúk, és az fogyott minden mással, sörrel-borral egyetemben.

Meglehetősen benne jártunk az éjszakában s az illumináltságban mindannyian, amikor iszonyatos bűzre lettünk figyelmesek. És arra is, hogy az egyik ifjú, nevezetesen Pinder, eltűnt szó nélkül. Pindert nem kerestük annyira, mint a bűz eredetét. Ez a rettenetes, felidézhetetlen és semmihez nem hasonlítható szag néha rossz álmaimban kerül elő, és a reggeli kocsmaközöttök ajtóit alatt szíváro, ha levegőt veszek, mint betévedő.

Történt, hogy Pinder - akár a kihallgatott cseresznyés utazó -, szűkre vette a fürdőszoba elérésére szánt időt, és mielőtt célját elérhette volna, belső rendszere mondta a magáét, fellebbezhetetlenül. De Pinder, talán nagy gyakorlata, talán helyzetfelismerése segítségével letolta a letolandókat, így aztán terméke, annak legalábbis egy része, a folyosókőre csattant. Aztán letakarta egy szép, színes rongyszőnyeggel. Az álca miatt, bár többször elhaladtunk fölötte a felderítés alatt, egy óráig tartott, amíg ráleltünk. Kivilágos virradatig a szagtalanítás, amíg elérjük, hogy ha az első perceket 100 százaléknak vesszük, azt lecsökkentettük 50 százalékig.

Ez volt tehát akaratlan nevetésem oka, mert azt megtanultam, ha hallgatódik az ember, bármit mondanak is, az arcnak kifejezéstelennek, mozdulatlanak kell maradnia, mint Unkaszcé volt a kínzócsölöpön. Néhány nappal ezelőtt talál-

koztam vendéglátó barátommal. Felidéztük szerencsétlen végű kártyacsatánkat, mely ugyan jelentősnek nevezhető anyagi haszonnal járt, de többé nem ittam házi főzésű pálinkát, és ha falusi kisboltok pultján élesztőt láttam, felfordult tőle a gyomrom.

6. A *nyelvtudományról*. Állok magam elkeseredve, szomorúan és ingerülten is, így telik az időm, pocsékba, használhatatlanul.

Szürke Renault kanyarodik be a letérőbe, szemből nem tudom megállapítani milyen nemzetiségű. Barna, bajuszos fickók ülnek benne. A felém eső letekeri az ablakot, kiszól.

– Bécsi út. Ja?

– Ez – bólintom – biztosan a Bécsi út. Hová? Merré?

Rafináltan érdeklődöm, mintha nem tudnám, de kis szerencsével megta-
karíthatom a csöppet sem jelentéktelen útiköltséget, és befektethetem más, szá-
momra kedvesebb üzletbe.

– Csehszlovákija, Praha – mondja a bajuszos.

– Oké! – mondom. Értem. Erre kell menni, és nekem is erre kellene – bö-
kök a mellemre. Igazán elvihetnétek Dorogig.

S fickó kiszáll, mert kétajtós kocsit, hátraenged.

Induláskor megfordul, angolul kérdi, beszélek-e angolul. Ingatom a fejem,
nem beszélek. Erre megkérdi ugyanezt franciául. Én csak ingatom a fejem. Ara-
bul odaszól a másik bajuszosnak, aki erre gyors egyenlő utánban: hát németül,
hát spanyolul?

Nincs szerencsém velük, mert ha azzal kezdte volna, magyarul beszélek-e...

Magyar helyett valamelyik arab nyelvjárással zárja, erre már felnevetek, ők
nem értik, de lehet, olyan széles a jókedvem ezen a hűvös, kedves reggelen, át-
ragad rájuk is, és mulatunk egy félkilométerest. Ők nem nagyon tudhatják,
mit nevetek, én nem is sejtem mit tartanak ilyen istentelenül viccesnek. De csak
görgetjük.

Haladunk, a vezető – látva a Bécs felé vezető, sztrádának éppen nem nevez-
hető utat – hátra-hátrapillant, szemével kérdez, biztos vagyok-e abban, hogy ez
vezet Praha felé.

Nyugodtan mehetsz, mutatom, erre csóválja a fejét, és meg nem tudom, ki
helyett pirulok el egy pillanatra. Talán Európa hadügyminiszterei helyett, ta-
lán anyám helyett. Aki téríteni járt lyukas bakancsában akkor, amikor nyelvek-
re taníthatott volna, hogy tisztázatlan helyzetekben így szerzett tudományom-
mal megértethetném magamat.

Búcsúzóul lerajzolom nekik a Dunát, mellé Komáromot, a vízre szép hidat.
Mutatom, ott keljenek át a határon.

Kapok mindezen munkámért egy doboz cigarettát. Amikor elköszönök: *Sze-
rasztok*, ők is ezt mondják: *Szevasztok*. Intenek, villogtatják fehér fogsorukat,
zöldnél kilónek Győr felé.

Azonnal buszra szálllok, hátamon a gyűrődő, morgó tömeggel. Nyújtom a
tízest, kapok vissza két forintot, jegy helyett hátulról egy könyeknyomást, men-
jek már, figyelmeztet a könyék, ne tartsam föl mögöttem az utazni szándéko-
zókat. Másodpernyi tétovázás után, míg a jegyre várok, és mondani szeretnék
valami gorombát, de nem jön ki hang a torkomon, sodor a tömeg, a kocsit bel-
sejébe. Annyi maradt dühömből, hogy figyelem, mennyi jegyet nem ad!
Hozzávetőlegesen mennyit keres ezen a rövidke útszakaszon, D-től E-ig. Sokat.

Nem félek ellenőrtől, hiszen a masiniszta jobban tudja, mikor tetheti meg ezt,
mikor nem. És ahol ennyi ember jegy nélkül utazik, ott nem az utazók közt ke-

resik a bűnöst. Próbálgatom, illesztgetem a szavakat, mit, milyen szerkezetű mondatot kellene a sofőr mellé akasztanom, ahhoz hogy megnyugodjak, és ne érezzem megint, nem csak engem, a gyerkeimet, a metróépítő melósokat, a szalagon dolgozó szövönőt is kijátszották, becsapták. Nem sikerül megtalálnom azt az egy mondatot, melyre biztosan nincs nagypofájú válasz.

Már otthon a konyhaasztal mellett gondolom: rendben van, hogy nyugatra tolmács nélkül nem mehetek, de magyarul beszélek-e olyan szinten, hogy abból haszna származhatna hallgatónak. Azt hiszem, nem. Erre bizonyíték a gyomorgörcsrel fűszerezett dühöngő elhallgatások sora, az örökös félelem, hogy újra meg újra félrevezethet, akinek kedve támad rá.

Az olaj

Már nem csak az európai hírügynökségek állították egybehangozón, hanem mi magunk is így éreztük: a tavasz megérkezett. Szomorúan vettük tudomásul, hogy mind élesebben válnak el a tavalyi, okkersárgává fakult fűszálak, meg a friss, harsonázó zöld kardélek. Mi mindannyian, családtagok és szomszédok, távoli ismerősök és idegenek, kicsit borongva üdvözlöttük egymást s némi apátiával jegyeztük meg; igen, itt van a tavasz. Hát újra eljött! Néhányan még gyermeketeg módon ámitották magukat, s tették mindezt azzal az eufóriával, amivel késő őszön, kora télen örültek a hajnali fagyoknak, az újjvégeket pirosító, maró hidegnek. Ezek az emberek – a még mindig korán nyugovóra térő nap utolsó sugaraiban – kitárták az ablakokat és ajtókat, huzatoltak rendületlenül, hogy a lakás minél alaposabban kihűljön. Érezték, hogy hazudnak, mert középiskolai tanulmányaikból megmaradt morzsáik alján pontosan ismerték az igazságot: hogy a hideg levegő előbb melegszik fel, mint az állott aer. Ez persze, csak futó kaland, incselkedés volt a szabálytalanságokkal, amivel nap mint nap találkozunk. E kis kitérők, mellékösvények csak ideig-óráig odázhatták el gyöttrő kötelességünk végrehajtását, mellyel minden évben számotvetünk, bármennyire is kellemtelen az anyagi haszonszerzés obszcén igazsága.

Szertartásosan, egyre többen és többen mentek a fészerekbe, tüzelőtárlókba és egyéb melléképületekbe, hogy számot vegyenek olajkészleteikről. A seprő- és partvisnyeiekből mérőléccé avanszált eszközeikkel meglehetősen modern számítások alapján megállapították a mennyiség és minőség koefficiensét, majd ennek megfelelő mennyiségű vizet kevertek az olajba. Ez úgy általában tíz százalék körül mozgott, a rosszkedvűbbek többet, a derűsebbek kevesebbet öntöttek bele. Ezt a speciális tavaszi keveréket aztán különféle járművekre rakták, melyek közös jellemzője a kézi vontatáson túl általában az volt, hogy a szerkezet a legkevésbé sem volt alkalmas az olajszállításra. Hogy ez tudatos vagy ösztönös motivációból ered-e, azt senki sem tudja, de így van. A szállítójárművek egyezményesen kezdetleges alaptípusainak az volt az előnye, hogy a hordókban szállított elegy a végletekig felhabosodjon, csapódó tömegével túlsorduljon, nem kevésbé a felelőtlen dugózás miatt. No és persze az utak! Minőségük némi gyógyír volt bosszúságaikra, hiszen a gidres-gödrös, sáros, locspocsos girbe-gurbaságuk elősegítette az elegy-belegy zavarosságát, további felhasználásra való minél kisebb alkalmasságát, és akkor még nem szoltunk az örömteli – egyes esetekben tekintélyes – mennyiségi fogyatkozásról!

Amíg az olajtulajdonosok boldogságos bukkanoíkon az olajkutak irányába haladtak, zúgolódtak magukban. Haragudtak a világegyetemre, annak ostoba törvényszerűségeire, amiért is – kiirthatatlanul – minden télre tavasz következik. Visszaidéztek az édes, csikorgó telet, a néptelen utcákat, a félméteres hőtörlesztőket, a komikusan csúszkáló autókat, az örökké késő vonatokat s belül valami lágy, simogató boldogságot éreztek, amiért is azokban a hónapokban nem kell ilyen lealacsonyító dolgokkal foglalkozniok, mint az olaj elvitele a

kúthoz. Bosszankodásukat alig vagy egyáltalán nem enyhítette a fűtőanyagért járó pénz, a dokumentáció az üzlet létrejöttéről. Talán csak a vízzel való jótékony és részleges elegyítés adott valami ideig-óráig tartó boldogságot, de ez az üzletmenet létrejötte után általában gyorsan szertefoszlott, mint a többletjövdelemből származó polgári delírium. Utána mindig kiábrándultan és mértéktartó utálattal szemlélték környezetüket, világukat, amiben az olajkút, mint minden bajok kútfője szerepelt. Voltak, persze csak néhányan, akik messzebbre tekintettek, hogy ne mondjuk, messzebbre mentek, de ők többnyire a gyilkos nyár perzselő tüzeiben égtek el. Róluk szó se essék!

Az olajkutatknál álldogáló egészséges, nyáriasan öltözött hölgyek és napbarnított, overallos kiszolgálók lealázó jóindulata és mosolya féktelenül felbőszítette az embereket. Különösen az ostoba és szemérmetlenül közvetlen kérdéseik fokozták bennük az ellenszenvet. Ezek a mindenre elszánt gazfickók családjuk iránt érdeklődtek, múltó náthájukat és bronchitisüket emlegették a szóvirágok lealacsonyító szolgáléküségével. Fúj, gondolták magukban, de civilizált méltóságukban csak csípős megjegyzésekig adták alább. Például a „keménytüzelő”-eladás anyagi könnyűségéről. Erre némelyik kutas – már akiben volt némi magasabbrendű szellemiség – kissé szégyenlősen elmosolyintotta magát és igyekezett a kút szívócsövet minél készségesebben beletartani a hordóba. Ez, persze, ez az üres és ostoba gcsztus, alig hatotta meg az embereket, akik mélységes megvetést, hogy ne mondjuk utálatot éreztek a kutasok iránt, akik szinte direkt csak azért vannak, hogy életüket, az ő életüket (az egyetlen) megkeresítsék. Ezt a lenézésüket abban is kifejezésre juttatták, hogy szinte oda sem figyelve, amolyan hányaveti módon, hagyták, hogy a mutató csak pörögjön, pörögjön, számlálja a felszippantott litereket, ők meg valami éteri fennsőbbiséget árasztva álltak és vártak, hogy a lealázó, utolsó szippantás kloákára emlékeztető hangjai is felharsanjanak. Ekkor, egyáltalán nem sietősen, éppen csak úgy, mintegy véletlenül odapillantva, megnézték, amint a kutas készségesen visszatekeri a hordó dugóját. Aztán nagylelkűen, a fizetendő pénzösszeget ki sem mondvá, várták, hogy a kutas ismét – és sokadszor –, nagy címletekben fizesse ki az olaj árát. Az olajhozók többsége rosszmájú megjegyzéseket fűzött ahhoz a tényhez, hogy a kutasnak sosincs aprópénze, így aztán ők voltak kénytelenek – meglehetősen kelletlenül – elővenni elmaszatolódott pénztárcáikat, amiben a legkisebb címlet is legfeljebb ötven forint volt. Fitymálva, köszönés nélkül hagyták jóvá, hogy a kutas öt-tíz forint borravalót adjon, aztán egyetlen éles hátraarccal, a kutas búcsúzkodásának arcpírító pimaszágát fülük mellett eleresztve távoztak.

Visszafelé mindannyian a kifosztottság forró szégyenét érezték, no meg a nap fáradtságát, amiért is a gödrös utakon, üres hordóikkal harangozva baktatnak hazafelé. Otthon élettársuknak elpanaszolták a kutas tapintatlan kérdezősködését, majd olajszagukat a világ tavaszodó egére fűjták, amiben azonban az universum bizonyossága lebegett: hogy lesz még egyszer tél a világon!

Ne félj

Midőn a hártvás tenger,
e lány medúza lenget,
hallgatag bőszi idő ver
bennem szigorú fészket.

Lódobogás hallatszik,
sörényes hullám vágat,
kilótt nyíl, parttól partig
száll a nap, rontva árnyat.

Mekkorák a csillagok
– fény moszkítók – az égen,
akár egy rézkígyó ragyog
a part, e furcsa éden.

Boros nap

Igyál pohár krími bort,
pirított
dióízzel fele gond
a napod.

Úszol benne, gondolod,
mint tavon,
tearózsa illatot
ont a bor.

Szólók a partszegélyen
csüngenek,
nyitott kádban égnek el
az egkek.

Még a hold is belenez,
csicsereg,
lubickolnak a nehéz
fellegek.

Szabadban érik e bor,
adja ég,
a mennyköves napokon
jusson még.

Ez az igazi halál

Mint ha testünk semmi volna
szállunk égi-kék pokolba,
hol vérünkből kormoz vágyunk üstje
és szemünk parázsló bokraiból
fehéren lebben a szégyen füstje
s izzadsággal tömjénezz a gyönyör.
Ez az igazi halál,
ez a mindennapos.
Ilyen-olyan ágyak,
erdők, bokrok árnyában,
vagy nyílt mezők zöld bujaságában
ránktörő halál.
Ezt hordjuk testünkbe bélyegezve,
mennybe ígérve vagy pokolra ijesztve,
és nem Azt
mi születésünktől kísérő konok
ígéret,
leránt a velünk vénülő Tajgetosz.
Ez az igazi halál,
e hétköznapiok kagylóiban növő,
izzadság-gyöngyökön vett,
vétkes, szerelmes,
testünkkel sohasem vénülő halál.

ADÁM TAMÁS

Fiatalon

Hátamat horzsolták
gyorsvonalok
a szél kötötte be
hogy ne fájjon

ha hideg volt
vállamról szagatott
a Nap
magának lángot

oly hegyesen álltam
hogy véres lett tőlem
az éjszaka

bicskámra varasodtak
a könnyűvérű
reggelek

Rampák türelme

I.

A gond a sarkon álldogál
(viharkabátos néma csösz)
pöffent az aszfalt, köd szítál,
kanálisokból száll a gőz.
Balján bokor – gyér lombja dúlt –,
nyirkos tövében nyálka, jég
és néhány pocsolyába fült,
csonkig szítt cigarettavég.
Körötte téglatörmelék
s rögökké csontosult cement-
buckákra hajtva a fejét
vacog a lélek-széli csend.

II.

Valahol dökög az idő,
melynek peronján a jövő
gazdag rokonként érkezik.
Ő várja őt naponta nagy,
magányos állomásain
sorsunknak, árván didergő,
diszkrét ködöktől vérig ázott
dermedt erényű sóher, ő,
ő várja őt s a büszke rampák
merekv türelme, senki más.

Balázs Jánosnak kissé megkésve

Purdé-pucér a lelked,
kopott gúnyját régen
levetette és remeg.
Sápaszt-e büszke széken?

Kilesve álmaid: mély
szakadékokban rejtez;
hiába strázsa zord erély –
orozzák. Kapsz és vesztesz.

Szürke ismerős leszel.
Halandó. Halhatatlan
titkodra nincs többé lepel.
Ellopta sok hivatlan.

Sápaszt-e büszke széken?
Purdé-pucér a lelked.
kopott gúnyját régen
levetette és remeg...

A kutya

Varga Mária összesöpörte a morzsát az asztalon. Tenyerébe gyűjtötte, vigyázva a konyha sarkában megbúvó fedeles vödörhöz vitte és beleszórta a megszáradt kenyérdarabkákat. Megállt az ajtóban. Szétnézett, bólintott.

Lenyúlt a kis műanyag vödörért, oda sem pillantott. Két ujjal, a vasaló nyomán, összecsapentette a vászonterítőt, összehajtotta, a padra tette.

A vödörrel a kezében becsukta maga mögött a konyhaajtót, megpróbálta a kilincset, tart-e. A fölsepert verandát kikerülve, szokott útján haladt, ki a kapun. Nyitotta, zárta. A Norton-kút alig néhány lépésnyire volt az olajjal nemrég lekent kaputól. Megtöltötte a vödört. Vállát kissé lehúzta a súly, de ugyanolyan szapora léptekkel sietett vissza, mint ahogyan jött az imént. Nyitotta, zárta a kaput. A hátsóudvarban lötytyintett a csirkék edényébe. Néhány pillanatilag egykedvűen nézte a nyakukat le-föl billegető jószágokat, aztán visszament a házba.

Helyére tette a vödört, rá a vászonterítőt. A kopott tükör előtt megigazította a fejkendőjét, lesimitotta magán a fekete szoknyát. Kötényét kétrét hajtvá, az asztal sarkára fektette.

Kilépett a házból. Bezárta az ajtót. A kulcsot a félfába vert szögre akasztotta. A kamrához sietett. Kiemelte a befőttesüvegből a csokorba kötött krizantémokat. Megvárta, míg a víz lecsöpög a sima agyagra. Behúzta a kamraajtót és elindult.

A kaput nem zárta be maga után. Nem állt meg egy pillanatra sem. Ment, gyors, egyenletes léptekkel a temető felé.

– De miért? Miért? – döbönt belé a kérdés kétszer is, ahogy visszagondolt a megszokott, de most mégis elmaradt mozdulatra. Fülének hiányzott a kulcs roppanó-kopogó hangja.

A krizantémokat a karjára fektetve vitte, vigyázva. A sárgásfehér virágok betakarták a mellét, hozzásimultak.

– Miért? – kérdezte még a temető kapujában is, de nem érzett semmi furcsát, szíve egyenletesen vert.

Amint az anyja sírjához ért, meglátta a kutyát. A késői napfény melegíthette ugyan, de karikába gömbölyödve hevert a homokban, mintha fázna. Öreg volt már. Pofája, szemöldöke kifehéredett, szőre elütött rőtvrös bundájától. Varga Mária nesztelen lépteire fölemelte a fejét. Vizsgálta egy ideig a feketeruhás nőt, aztán csak újra összegömbölyödött.

Varga Mária nem törődött vele. Kivette a kővázából a tegnapi csokrot. A temetőkapunál a szemétkupac tetejére hajította a fonnyadt virágokat. A kútnál elővette zsebéből a bádogbögrét, belemerítette a vödörbe. Ügyelve lépteire, ismét a sírhoz ment. A kutya megint fölemelte a fejét. A bögrét nézte.

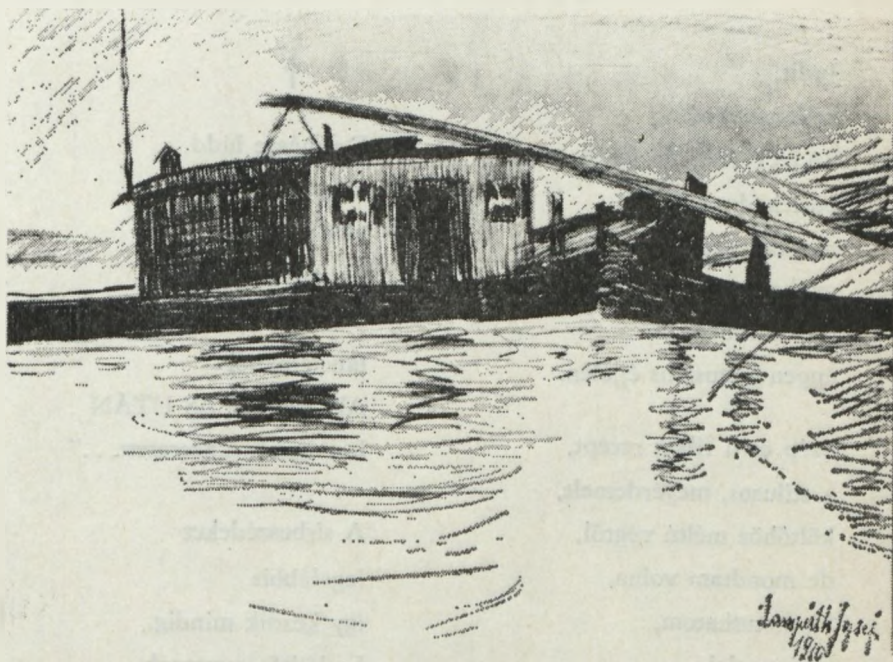
– Mit akarsz? – kérdezte hangosan Varga Mária.

A kutya megbillentette az egyik fülét. A bögrét nézte. Varga Mária kibogozta a krizantémokra tekert átázott hancsokat. Kiloccsantotta a kővázából a vizet. Az őszi homokon szétterült a folt. A szél belekapott a krizantémokba, néhányat arrébb görgetett a fekete márványon. Varga Mária összefogta a szétpergő virágokat. A kutyára nézett. Az le nem vette a szemét a bádögbögréről.

Varga Mária félbehagyta a mozdulatot. Darab ideig álldogált, aztán lehajolt és a kutya orra elé tette a bögrét. Az elébb csak kívülről szaglászta körbe fektében, majd belészagolt, de nem ivott. Visszaejtette a fejét a lábai közé. – Eh! – kiáltott föl bosszúsán Varga Mária.

Fölkapta a bögrét, beletöltötte a vizet a kővázába. Gyorsan elrendezte a virágokat. Hátralépett, kissé összehúzott szemét végigjártatta a fölvetett fejű krizantémokon. Lába mellől parányi gyomott szakított ki. A bádögbögrét visszadugta szoknyája zsebébe. Elindult. A temető kapujában visszafogta lépteit. Megállt. A gyomot a többi közé hajította, tenyerét a másikhoz ütötte. Várt. Türelmetlenül megfordult. Végignézett a sírok között. A kutya, hátsó lábait furcsán húzva, a túlsó kapu felé sántikált.

Varga Mária a szokottnál valamivel gyorsabban ért haza. A kaput bezárta maga mögött.

Levél, odaátra

*„Fáradt vagyok és félek. A testem nélkül jobb lesz, az emlékem meg
úgyis „kedves” nem lehet más, én mindenkit szerettem (?) ... Milyen le-
het a zsiros anyaföldön meztláb végiglépdelni, augusztus éjjel, vakító hold
alatt, egy koszorú dinamittal a nyakamban?*

Mire a detonációt érzékelhetném, már el is vegyültem a természettel!

Vagy ugyanazt a tengeren egy csónak szélén állva.

Az emberhez az életet önkényesen vágják.

Halála jellegét miért ne birtokolja?!”

(Részletek Pinczési Judit hátrahagyott naplójából)

Judit,

kellett neked

SAJÁT HALÁLÉRT

pörlekedned – –

megkapta szegény

nyakad a koponyarepesztő

dinamitkoszorút

éppen augusztus éjjelén.

Szép ez a rilkei recept,

a stílusos, megérdemelt,

költőhöz méltó végről,

de mondtam volna,

ha mondhatom,

ha ismerlek:

ne tedd,

szádra ne vedd

a végzetet.

†

De mégse hidd,

hogy félreértelek,

hisz tudom,

bármilyen keserves:

a tollhoz-papírhoz

láncoltakból

AZ ÁTKELÉS UTÁN

lesz igazán „Szeretett. . .”

A sírbeszédeket

legalábbis

így kezdik mindig,

ha költőt temetnek.

A tiédet is.

Te közben

dúdoltál a fáknak, füveknek.

Kis esti dal

Megindulnak a fenyők
erdővé-ölelve mind
kéz nyúl ki a szárnyuk alól
s szálgyertyává sodorint.

Párja leszek Tűzbarlangnak
s nem kérdem hogy szeret-e --
viaszhúsom csepegését
csak várja egy denevér.

Tűlevelük körémhorgad
belémtűznek száz Napot
tudják hogyha gyújtogatnak
igen könnyen gyulladok.

Mert ez csak ez vidít --
szálgyertyának lenni itt
kenyér körül állni tisztán
mint a mindennapi villám.

Üzenhet bátran Uram
betöltöm a terveket
csókolom a sercegését
s lángolék keserveset.

Búcsú I.

Ne a szemekkel menekülj.
Hagyj itt, ha tudsz!

Búcsú II.

Mi múlt el?
Csak most kezdődik
az egész --
emlékezés